

La Bandera Regional

Agost de 1908

SANT PERE DE TORELLÓ - PLASSETA de la RECTORÍA

Aplech de Bellmunt

Día 9 d'Agost

A les sis del matí, la Comitiva composta dels Diputats, socis del Centre Carlí de Sant Pere y demés, empendrà la marxa al Santuari de Bellmunt acompanyats per la orquesta anomenada «La Protectora Torellonenca».

Al arribar al Santuari s'cantarà una Salve a la Verge. A les 10, Missa. Benedicció de la Bandera y sermó a càrrech del Rnt. Lisbona. Acte seguit se cantarà l'himne y's tocarán sardanes.

A les dotze, banquet.

A les dues de la tarde, gran mitin, acabat el qual se tocarán sardanes y s'empendrà la marxa cap a Sant Pere.

LA COMISSIÓ.

El Santuari de Bellmunt

El panorama que, desde aquesta estada de la Verge's descobreix en dies clars y serens, es magnífich y verament encantador. El Santuari està alsat demunt d'esgarrafós cingleter, y te tot just l'espai hont está edificat; aixís es que sa situació és molt original y en extrém pintoresca y atrevida. Forma al enfront una plassetta en un collet hont hi convergeixen dos camins: el que puja de Vidrà, al N., y el de la plana de Vich, a mitjorn. No té altre lloch accessible.

A cada costat d'aquest collet s'alsen dos promontoris; en un d'ells hi ha edificat el Santuari, al que s'hi puja per unes amples escales obrades demunt del penyar. A l'altra part del collet ó plassa, s'alsa demunt d'uns grenys de penós accés, en el lloch hont la Verge fou trobada, el Padró, senzill oratori, en el que hi ha una petita imatge de la Verge.

La serra de Bellmunt s'aixeca aislada, entre un portell per ahont salta'l riu Ges. S'anomena aquest portell el Forat micó. Es allargassada y prima com una ganiveta, essent estimbada per sos dos costats, y plena de erissalls en son cim. Son panorama es molt preciós y extens, constituint un magnífich mirador sobre la plana de Vich, que s'extén ampla y oberta a sos peus, ab sa munió de viles, pobles y masíes, conreus y arbrats, vies d'aigua y carreteres, camí de ferro y tot el cercle de alteroses montanyes que l'envolten: Puigsacalm, cingleres d'Ayats y de Cabrera, serres de les Guilleríes, macís de Montseny, cingles de Berti y de Colluspina, Valls, cims y serres del Llusanés. Vers al Nort, y endarrera del alterós macís de Milany, sobressurten les crestes pirenenques, desde'l Cadí al

Canigó, y un inmens espai de rengles de serralades.

El camí, desde Sant Pere, és hermosíssim, encisador, poétich. Al amich Boloix va inspirarli tres belles poesies, de les que aném a copiar aquí uns fragments:

LO PADRONET

Lo Bellmunt te una escala
de tres grahons,
lo primer que s'en troba
n'es lo Padró,
sobre un esquey de cingle
plé de verdor
sanglotejant les aigües
abaix al fons.

Qu'es bonich contemplarte
desde'l Padró,
campanar de Sant Pere,
mas de Sant Roch!
¡Que bonica es l'aubaga,
que bonichs son
los florits camps d'espigues
y'ls rieróns!

Cantém a nostra Reyna
ab viva fé,
siguém sota son manto
vassalls fidels.
Pujém a la montanya,
pujém, pujém,
que com més lluny de la terra,
més prop del cel.

Un poch més amunt de la Font vidranessa, casi a mitj camí, se troba'l célebre Códol foradat, gros penyal que jau a la vora del camí, junt ab tres ó quatre d'altres més petits, estimbats tots de la montanya. Aquesta gran roca te un gros forat ó cova. Encara que no's creu que tinga cap classe d'importancia, en Boloix l'ha cantat bellament aixís:

LO CODOL FORADAT

¿Qui pogués saber la historia,
la del Códol foradat,
d'aqueix roch que fa tants segles
al camí de Bellmunt jau?
¡Si será fill de les bromes,
si l'haurá partit un llamp,
si d'algún francés ó moro
haurá servit de fossar!
¿Qui ho sap si fou un niu d'áligues
ó de llops feréstech cau,
si d'un penitent fou celda
ó d'un lladre amagatall?

Cinch minuts més amunt del Códol foradat hi ha l'*Alzisa grossa*, que conta uns quants anys de vida, segons la tradició. Allí s'aixeca sola, imponent, anyorant continuament a les demés alsines y roures que'ls carboners li arrebasaren.

En Boloix la canta de la següent manera:

L'ALZINA GROSSA

Tot pujant a Bellmunt
n'hi ha una alzina,
una alzina gegant
que a tots admira.

¡Que gran y hermosa qu'es
aquesta alzina,
N'es lo tercer grahó,
grau benehida,
de la escala que va
fins a Maria.

El Santuari consta de Capella y casa de hermitá, formant un sol cos d'edifici. La capella es de volta de canó y de primitiva fabrica románica, ab un petit creuer y una senzilla trona y chor, y dos altars laterals. L'imatge de la Verge es de marbre blanc, está asseguda en un trono també de marbre.

Com que'l Santuari és molt concorregut durant els mesos d'estiu, sobretot, a la capella del hermitá no hi manca cap de les dependéncies que demana un edifici d'aquesta classe; de modo que'ls carlins que demanessin sisteixin al Aplech, quedarán satisfets, ben tractats, y ab ganes de tornarhi.

En el número próxim ens ocuparem extensament de la festa.

Instantània

Als veterans carlistes

Un dia el Rey N'Aufós, al enviar a son fill a la conquesta de Sardenya, li entregá'l penó que debía portarlo a la victoria, diguentli les següents paraules: «Fill, jo't dono la nostra bandera antiga del Principat de Catalunya, en la qual hi ha un singular privilegi, aixó es; que en los camps hont la nostra bandera real sia estada, jamay fou venuda ni desbaratada, per la gran feultat y naturallesa de nostres sotmetos, onejant sempre sense falsia y mácula».

Tal digué el Rey N'Aufós a son fill.

Y avuy, veterans carlins que pujeu al Bellmunt, al veurer vostres venerables testes blanques com la flor de l'ametller, y vostres mans tremoloses per l'entussiasme de la festa hermosa que celebrém; me sembla que sento, y veig sortir de vostres llavis febrosos per l'entussiasme, les mateixes paraules que aquell heróich rey digué a son fill. Digueu a n'al jovent carlista que avuy va a rendir homenatge a una Verge y a una bandera; a la Verge de Bellmunt y a la bandera carlista del poble de Sant Pere de Torelló: «Guardaula bé aquesta bandera, guardaula intacta y pura, que sense falsia y mácula vos la entregám, car may fou humillada».

Y aquesta veu, repercutint en nostre oido, ens fa exclamar. «Sia, donchs, ella el nostre despertador ferro.»

Alsém, alsém nostres banderes dignes de la terra espanyola tota. Agrupémnos, joves carlistes, baix la nova bandera; y com nous creuhats, dirigimnos ab fé y entussiasme a la conquesta de la nostra promesa Jerusalem.

Si, veterans carlistes; os jurém que aquesta bandera que avuy oneja per demunt de vostres testes y que, com foguerada immensa, escampa llum y calor fins a la més llunyana de nostres montanyes, será cada dia més gloriosa y triomfanta; volém, si, que sigui com fou per vosaltres, en temps no llunyá, el símbol de vida, l'emblem de llibertat, el baluart de la fé, l'amor y'l patriotisme; y quan la dalla s'arrani per sobre vostra testa y l'angel del sepulcre os estengui ses ales, penseu que seréu enmantellats ab aquesta bandera, que ella os acompanyará al fossar, y vetllará vostres cendres, y ans que cap esquitx del verí del infame lliberalisme taqui les flors carmesines que naixerán sobre vostra tomba, aquest estol de joventuts carlistes sabrá probar que la terra asahonada ab sanch de bona mena, no pot donar fills borts.

Avant, donchs, oh bandera; volém ferte ferte gran, volém cantar les teves glories ab el cor

plé d'entusiasme, ab tota l'intensitat de nostres amors.

Tu necessites, llàgrimes y sanch dels fills de la terra, cors que t'estimin y't venerin.
Ja'ls tens...

JAUME SOLÀ

Sant Pere de Torelló, Agost 1908.

¡A Bellmunt!..

Altre cop el corneti
refila el toç de *llamada*,
y altre cop la carlinada
s'aixeca... per fer camí.
L'entusiasme no decáu;
el deliri no s'atura;
el cel abans tot negrura,
¿hont és qui avuy no'l veu blau?

Catalunya ha despertat
y plena de fe somriu,
veient encara el caliu
d'un foch que no s'ha apagat.

Nobles joguines del vent,
arréu veu issar banderes,
aclamades per fileres
d'irreductible jovent.

L'esprit va volant... amunt,
seguint la llur tasca empresa.
Ahir un llor á Manresa;
demá una palma á Bellmunt.

Banderes engalanades
ab tantes palmes y llores,
ompliran de foch els cors
per decisives jornades.

A llur ombra lluytarém
cercant guspises de gloria;
y ab ellas tindrem victoria
y la Pàtria salvarém.

Qu'en sos plechs hi ha el nom de Deu,
l'etern, l'invencible, el fort,
y no pot trobar la mort
el qui batalla en nom seu.

Les nostres regions germanes
llurs penons també issarán;
issats ja, s'encrehuran
ab les barres catalanes.

Que un llas fraternal amarra
ignals cors é idèntichs fins.
¡Parli l'Aplech dels carlins
de Basconia y de Navarra!..

La riuada ja s'extent
y tot ho empeny y avassalla;
allá serpentejant calla;
aquí ab bramúls de torrent...

L'entusiasme no decáu;
el deliri no s'atura;
el cel abans tot negrura,
¿hont és qui avuy no'l veu blau?

¡Esperansa, y cors amunt!..
¡Amunt y crits, carlinada;
que demá el toç de *llamada*
ens porti á tots á Bellmunt!..

PAU GARROFA

pós en que no's troba una noticia que s'ho valgui ni per mostra.

Si exceptuem els successos de Bilbao, dels que crech que val més no parlarne perque estich segur que'ls corresponsals els hi aboquen pel tarot gros, ens trobem que *no pasa un alma*, com diuen els reporters que tenen per missió entafurarse pels centres polítichs, a esbrinar com funciona de part de dins tot l'engranatge del mecanisme polítich.

Tan sols els terribles redactors de *Los Sucesos* poden omplir á plaher les columnes dels seus macàbrichs periódichs, ja que en la ensopida secció telegráfica dels diaris, ahont sols s'hi troben noticies de barcos extrangers, del Roghi ó de la Constitució de Turquia, hi salta de tant en tant cada crim esgarrifós de aquells que son capassos de fer posar els cabells de punta fins á n'els calvos.

Aném á dir que aquesta falla de noticies de caràcter polítich, y en general de tota cosa que distregui la atenció, resulta en les actuals circumstancies molt favorable á tots els ciutadans de possibles, als que el Sr. Ministre de Hisenda s'ha cuidat de buscar una feyna entretinguda de aquelles que no admeten destorb y en la que voldria jo veurer ocupats á tots els simpátichs llegidors de aquest setmanari, perque aquesta feyna es prova de prosperitat y de bonansa.

Si, ben de gust els faig gracia á tots de que passin aquesta setmana els seus ulls per aquestes columnes y m'estimo més, molt més, que no tinguin durant quinze dies un minut pera perdre, entretinguts á escatir ab la deguda atenció y ab la ajuda del corresponent cristall de augment, si sumen vintiquatre ó vintitres *las rayas del rayado del óvalo de lises del centro del escudo*, si es estreta ó ample *la pata derecha del león por la parte del cuello* y si és més gran l'escut, en el ben entès de que l'han de medir *desde la parte superior de la cruz del mundo al pico inferior*, fixantse també de passada en l'espai que hi ha entre *el gorro de la corona y las imperiales de la misma*, pro calculat *de abajo á arriba* perque *á la cuenta*, si's fa de *arriba á abajo*, la operació no resulta.

Ademés lo que no cal descuidar es la mida del buyt de la orella, perque és senya que no falla, y per consegüent val la pena de fer la comprovació ab tota conciencia. Prénguin un compás—cosa que'ls hi será facil si coneixen algún fuster ó si tenen algún noy que aprengui de dibuix ó estudiá geometría—y ab el degut respecte y ab molt de cuidado medeixin l'amplada del indicat buyt de la orella. Y dich que vagin ab cuidado perque, encara que aquesta és operació autorizada per *La Gaceta*, cal no obstant tenir present que una cosa per l'estil va ser causa en altre temps de grans trastorns en nostra terra, ja que tot aquell seguit de guerres y tragedies que hi hagué á Catalunya en temps del rey Felip esdevingueren, segons resa la patriòtica cansó, pel maleit capritxo del favorit de aquest Rey el Comte-Duch de Olivars, que *sempre li burxava la orella*. Ab aixó ojo.

En fi, trenta quatre ó trenta cinch operacions més després de les indicades y tots els que tinguin algún reconet en plata, podran quedar tranquils sobre la seva llegitimitat.

Dirán que la cosa potser resultarà un xich entretinguda, pro jo els hi respondré sense compliments que de feyna de aquesta ne tingués, que de una manera ó altra m'en sortiria.

Ab tot reconeixent que s'hi ha de passar una estona y desitjant, com he dit abans, que els llegidors ne tinguin bona feyna, no'ls vull distreure més.

Tan sols proposo pera acabar, que *La Gaceta* se decideixi á publicar aviat les diferencies entre

els ministres bons y els dolents, perque de aquests darrers ne corren molts y ja seria hora de retirarlos de la circulació. No crech que la diferencia entre uns y altres resulti tan petita com la que hi ha entre els duros legitims y els que no ho son, en quin cas farian de mal conèixer.

Y dich aixó perque, jo que no soch capás de distingir un duro dolent, puch assegurarshi desde ara sense pó de errar, que l'actual Ministre de Hisenda es completament... *sevillano*.

JORDI PICAROL

Polítiques

Elecciones municipales

I

En aquesta secció tractarém, durant algunes setmanes, del capdal assumpte de les elecciones municipales. Convé remourel, convé tractarlo seriament, puig el Qüefe Delegat creu que és qüestió á la qual la Comunió tradicionalista deu dedicarhi atenció preferenta.

Nosaltres així ho farém. Y ho farém ab més rahó, y ab més independència que tothóm, perque la carn (siga'ns permesa la expressió) no s'ha de cóures per nosaltres.

Y ja que l'orgue oficial del partit carli inicia la campanya—que nosaltres seguirem tan bé com sapiguém,— que sigui el *Correo Español* el qui comensi la feyna, y que's fixin nostres lectors en les rahóns y arguments que tant clarament exposa:

«Ni hay otro asunto, ni tampoco, aunque lo hubiera, sería más interesante que el que vamos á tratar. Nos referimos á las elecciones municipales.

»Nuestra Comunió ha concedido siempre gran importancia á las luchas comiciales para la renovación bienal de los Ayuntamientos. Por eso, aun acordado en ocasiones el retraimiento en las elecciones generales para diputados á Cortes, se ha hecho saber que ello no rezaba con las elecciones para concejales.

»Y se comprende que se hiciera así. El Concejo no debe ser político. El fin de estos organismos, que representan y prolongan á la familia, es gestionar rectamente los intereses comunales. Esa función es independiente de las políticas. Y para el pueblo nada es de mayor importancia que el que administren honradamente sus propios intereses.

»Es de advertir que lo más atentamente observado por los vecinos es la administración municipal. A veces no reparan ó no tienen ocasión de reparar siquiera en lo que se dice y se hace en las Cortes, pero reparan en lo que se hace y se dice en los Ayuntamientos, porque unos y otros, concejales y vecinos, están tan cerca, que se oyen recíprocamente los pasos.

»Tan es así que no existiendo en muchos pueblos Prensa que fiscalice y denuncie, ningún vecino ignora cómo se administran sus intereses, y no es raro que unánimemente proclamen que el Ayuntamiento es una ladronera ó bien que reconozcan que los ediles proceden como personas honradas.

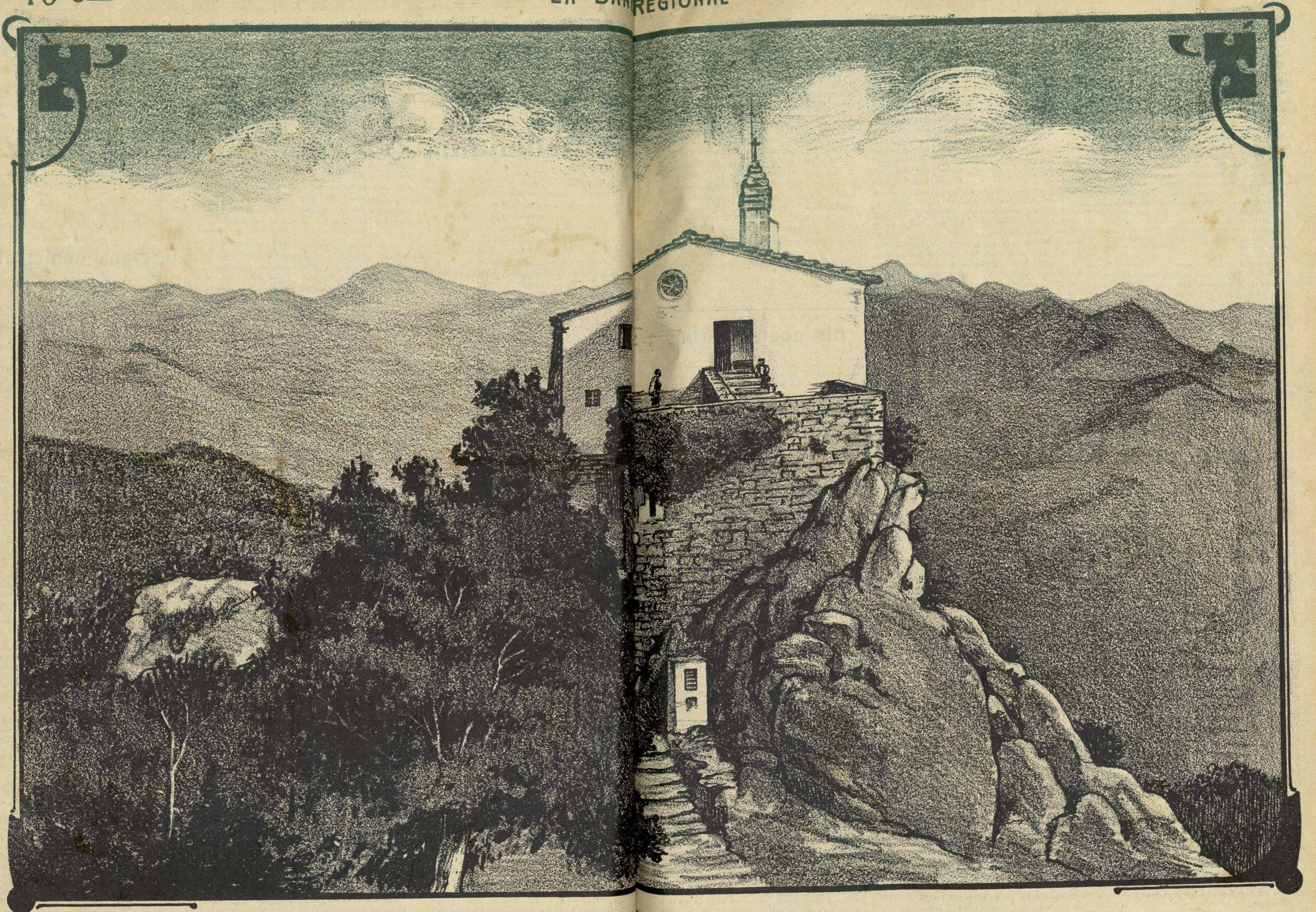
»No son políticas estas Corporaciones, pero van á ellas representantes de los partidos políticos, y con las ideas y con los procedimientos de éstos administran. Y por lo que hacen en los Ayuntamientos juzga el pueblo de lo que serían capaces de hacer en la administración del Estado. Por este hilo sacan el ovillo. Los vecinos ven, más claro que la luz, que en nombre de los partidos turnantes pasan por la Administración municipal, alternativamente, conservadores y liberales, y que unos y otros convierten las cosas del pueblo en Aventinos, adonde acuden media docena de familias con ánimo de repartirse el botín.

»Estas familias cuentan con el apoyo del diputado, del senador, del cacique, del personaje polí-

CRÓNICA

Duros y Ministres

Ja hem arribat á n'aquell ditxós temps de re-

VISTA DEL SAN DE BELLMUNT

tico de campanillas. Y lógicamente el pueblo enlaza lo que se hace abajo y lo que se ampara arriba, y deduce que entre unos y otros hay gran semejanza y estrecha relación.

»Queremos decir que para el pueblo existe un elemento de juicio, debíáramos decir que una premisa para deducir consecuencias políticas: es la administración municipal. Y da por buena la política que tiene en los Ayuntamientos representantes celosos del interés comunal y por dañosa aquella otra que delega en unos cuantos vividores.

»Por eso los carlistas, nuestros amigos, deben cuidar mucho de la elección de concejales y prepararse, sin omitir medio, para ella. La consideración del bien del pueblo basta para decidirse á la lucha; porque no se trata sólo de los beneficios que pueden otorgarle, sino de los daños que, cerrando la puerta á otros elementos, pueden evitarle. Y además, en sus obras, en su ejemplo, en su conducta en las Corporaciones edilicias verán todos los que no lo sepan, y por desgracia muchos lo ignoran, lo que es el tradicionalismo, y comprenderán que es cuestión de vida ó muerte para España el ayudarnos en nuestra empresa salvadora».

Després d'aquestes paraules, vegin nostres amichs de Catalunya, d'Espanya entera, si hem de dormir el son dels justos.

Per poch que treballém, podém portar mils carlins als municipis. En molts d'ells podém tenirhi majoria; en altres podém dominarhi, ab una minoria llesta que contrabalancegi les forces contràries; en els demés podém ser uns fiscalisadors dels mals administradors y en tots un vigilant decidit dels interessos morals y materials del poble.

Que hi pensin els carlins de tots els pobles, que pera ells també farán...

REBEC.

— S'han reunit els federals del carrer Alt de Sant Pere, tractant d'eleccions municipals. No coneixém els acorts presos, però si sabem que interessarán als seus diputats pera tenir representació al Ajuntament.

— Deya l'altre dia *La Publicidad*: «Ayer se reunieron en el Centro de Unión Republicana de la Plaza del Teatro, bajo la presidencia del diputado Sr. Corominas, los presidentes de las entidades republicanas adheridas á la Solidaridad, á fin de comenzar los trabajos para las próximas elecciones municipales».

Aquets fan bé: no dormen.

— Diu *La Veu de Catalunya* que'l senyor Cambó ha declarat que les próximes eleccions se farán ab la base de la Solidaritat. A la «Lliga Regionalista» s'han reunit ja varies vegades pera 'ls assumptes electorals.

— Alguns diaris d'aquesta capital han dit —per referencies de significats carlins, segons ells— que pera les próximes eleccions hi havia ja designats, per part dels carlins, alguns candidats indiscutibles, un d'ells molt conegut nostre.

Els periodistes, de vegades, se passen de llestos: els desitjs d'informació son traduïts en boles. No obstant, deixant apart lo de *indiscutibles*, dels tres noms que'ls diaris han citat, el del comerciant de grans y'l del advocat, son encertats.

— Se diu que entre'ls que presenta «La Lliga» sonen els noms del Sr. Puig y Cadafalch, diputat á Corts, don Francisco Albó, ex-diputat per Olot; y don Joaquím Rivera y Quadrench, ex-regidor.

— Segons ha dit— y nosaltres ho hem sentit— un diputat republicà, atenent lo que han de ser els Ajuntaments ab la nova lley, tots els partits portarán al Municipi lo més granat y lo més llest de la seva agrupació.

— S'ha constituït un comitè polítich del Centre Monàrquich Conservador, que entenderá en tot lo referent á les próximes eleccions municipals.

“Anarquía fiera y mansa”

Ab aquest mateix titol, l'ilustre senador y Qüefe regional carlí de Valencia don Manel Polo y Peyrolon, acaba de publicar un nou llibre (ell ne diu un folletó, ab massa modestia) que revela novament la seva activitat, el treball constant del home consagrat per enter á la propaganda católica y carlina.

La llarga llista de les seves obres, les seves rescents campanyes al Senat, hont ha demostrat ses condicions de gran orador y de pensador notabilíssim, ens diuen prou que'l seu cap no pára may, que'ls seus nervis may dormen y per aixó és sempre oportú al donar al públich el fruit del seu cervell fecondíssim.

El llibre és interessant. Estudia els antecedents del anarquisme, la seva doctrina, la seva literatura; ressenya els seus textos, els seus llibres, els seus homes; posa al descobert les seves causes, el seu desenroll, etz., etz. Però, además d'aixó, no's contenta exposant, relatant, analisant els seus efectes desastrosos, les seves conseqüencies funestíssimes, sinó que, com á metje experimentat que coneix el mal, senyala els remeys apropiats pera curarlo, no sols en l'ordre religiós, sinó en el social y polítich; trassa el camí per hont la societat pot defensarse del anarquisme, que tan grosses arrels ha posat á Espanya.

L'obra del incansable senador per Valencia será molt llegida, y li valdrá al autor moltes y merescudes felicitacions.

A elles hi unim la nostra, coral y afectuosa. L'obra's ven á totes les llibrerías católiques, al preu de una pesseta.

R.

La Despedida

La companyia cómica dirigida pel primer actor Don Antón Maura que tant rebé ha treballat durant la temporada d'hivern-primavera en el teatre del Parlament espanyol, s'ha vist obligada, per falta de públich, á suspendre les representacions, fent la *despedida* ab un *lleno* regular y ab un éxit verdaderament assombrós.

Després d'alguns números que no despertaren gran interés, l'empresa va tenir l'humorada de posar en escena, tal volta pera acreditar-se pera quan torni á treballar, el preciós diálech, ja representat una barbaritat de vegades, titolat «*Lacierva - Soriano*».

El públich, que ja l'ha arribat á sapiguer casi de memoria, notá desde 'l començament la sorpresa que se li volia donar, donchs el diálech ha sigut *corregido y aumentado* en una pila d'escenes y personatjes.

En efecte: no 's tracta pas d'una d'aquelles representacions monótones en les que cada un dels actors fa quatre ó cinch *chistes* pera entretenir al *respectable* y donar peu á que la claque pugui manifestar á l'empresa qu'encar qu'entri d'arrós, sap cumplir ab son deber, sinó que 's tracta d'una comedia ab tots els requisits de tal, interveninhi totes les parts de la companyia y durant casi tota l'hora de representació.

L'argument pam més, kilometre menys, ve á ser el següent: en Soriano comensá, com sempre, atacant ab frasses groixudes á n' en Lacierva, pel caciquisme qu' aquest, diu, exerceix á Mula; en Lacierva contesta defensantse del modo que pot, lo que envalentona un xich á n' el primer pera parlar d'incompatibilitat d'honor, caballerositat y altres coses per l'estil. Aixó fá qu' els cómichs, qu' han entrat á formar part de

la companyia gracies á l'amabilitat d' en Lacierva, s'indignin y deixin caurer una pluja d'improperis sobre en Soriano, qu' éll, aparentment, resisteix tranquil, encar que, interiorment, prepari una venjança tan forta que á n' cambiaria la comedia en drama. Surt de l'escena en Soriano, y els-ques' han quedat comenten cada hù del modo que li sembla bé, lo que acaba de passar, quant tot plegat es presenta el *bata llador* (com diria el Progreso) y explica, de la manera que té per més convenient, les paraules qu' havia pronunciat y... *aquí acabó todo*.

Com se pot veurer, l'argument, un xich soss al principi, desperta, en alguns moments, un interés gran que faria de la comedia una obra *maestra* si no tingués un desenllas tan desastrós y tan poca solta.

Els interessats, no hi ha que dirho, estigueren, com sempre, á una altura considerable.

La temporada próxima sembla que comensará á mitjos d' Octubre, ab el mateix personal.

MANEL PUIGREFAGUT.

Balenyá Juliol de 1908.

Als poetes carlins

Hi ha una idea que fa dies m'atormenta, saltironejant pel meu cervell, y m' veig precisat á divulgarla. En primer lloch perque no sé guardar-me cap secret; y en segon lloch perque la considero de relativa importancia ó, quan menys digna de ser coneguda y meditada.

Es el cas qu'en la Comunió Tradicionalista, per obra y gracia del venerable deu Apolo y les llurs encantadores Muses, hi tenim una regular colecció de poetes y versaires. Aixó, per la nostra Causa, no és cap defecte, encara que á primera vista sembli lo contrari.

Lo que constitueix un defecte és la son, ó les poques ganas de fabricar versos, que aquests poetes ó versaires tenen.

¡Quántes lires he vist ajassades en un recó de tinell, plenes de pols y trenyines, en lloch de sentirles vibrar y rómpe llurs cordes cantant á Déu, á la Patria y al Rey!..

És innegable que'ls que tenim la sort ó la desgracia d'escriure versos badém llastimosament.

Els que primerament reben les conseqüencies de la nostra *gandulitis* son els Circols carlins y el jovent que en ells s'hi cria.

Durant l'any celebren les Entitats carlines vetllades literaries en regular nombre, y ja és sapigut que les poesies omplen generalment el programa d'aquestes festes d'esbarjo y difusió dels nostres ideals.

El Círcol carlí qu'entre llurs socis no conta ab cap poeta, generalment ha de fer festa ab robes molt velles, si no vol vestirse ab robes noves pró enmanllvades. Han de recitar llurs socis poesies sobradament conegudes, ó recorre á llibres *no carlins* en busca de novetats que agradin als oyents, y aixó es una veritable llástima.

Alguns m'objectarán que la nostra Prempsa inserta tot sovint treballs de verdader mérit, propis per el fi que's persegueix, pró quántos son els que, després de llegit, guarden el periódich? Solament els esprits coleccionistes tenen aquesta virtut, y aquets esprits van molt escassos.

Es mes fácil guardar cent llibres que conservar un periódich. No per la diferencia de valor material que existeix entre uns y altres, sinó per la diferent comoditat que ofereix llur conservació.

Donchs, bé; ¿No seria possible que LA BANDERA REGIONAL alternés la publicació dels seus follets, ab modestos volúms de versos nostres y per nosaltres? Jo crech que sí, y ab poca voluntat per part de tots podria conseguirse.

Meditin els companys poetes aquesta idea, compenetrantse de la importancia que conclou y els profitosos resultats que ab ella s'obtidrien, y sí, com espero, la troven digne d'acceptació, exposaré dintre poch, y en aquestes mateixes columnes, la forma de portar aquesta idea en el terreno de la práctica, sens perjudici de modificar el meu criteri si la exposició d'un nou plan

amotllés més à la consecució de la idea propo-
 da.
 Companys poetes! Una paraula vostra sobre
 aquest particular. No apaguéu el foc del meu
 entusiasme ab la vostra glacial indiferencia.
 L'obra serà de tots y per tots. Déu derramarà
 sobre nostres caps la mercé de la veritable ins-
 piració; la Patria quedarà agrahida al nostre
 esvetllament y el Rey sabrà apreciar els nos-
 tres sacrificis.

R. NUBÓ.

Coses

Amich Rebec: Voldria
 conarte en aquest dia,
 com diu l'Apeles Mestres
 que en el art del bell dir és un dels destres)
 tot quant gran en la terra ha posat Déu,
 melcóm digne de aquest caràcter teu...
 però no puch darté res:
 una bona voluntat ja farà'l pés.

Sento que l'amich Trias
 ens organisi Aplechs cada vuit dies,
 perquè ens ha fet gastar ja més pessetes
 que grans hi há, dintre un sach de monjetes.
 L'hermilla no'm respón, y á pesar meu
 haig d'anar als Aplechs; y aixó'm sab greu.
 Amich Rebec: dispensa aquesta lata;
 pensa qu'es un caixó de xacolata.)

Tu treballes de ferm en LA BANDERA;
 y ho fas d'una manera
 que els carlins aplaudeixen de debó.
 Ho fas que... ¡ni en Cambó!
 Tu saps interpretá'ls nostres desitjos,
 que no son pas capritjos,
 sinó que son nobles aspiracions
 de rememrar les velles tradicions,
 de retornar al poble
 les lleys que'l feren gran, altiu, y noble.
 Y es per xó, amich Rebec, que't felicito,
 y á treballar de fort y ferm t'invito:
 i fé una realitat
 de tot lo que tú ens dius y'ns has contat.

Y ara, per acabar
 te tinch de demanar,
 (tu qu'ets, segons m'han dit, carlí dels grossos)
 que la butxaca meva ensenya els ossos,
 que aixó de tants Aplechs ha de cessá:
 no tinch ni una pesseta per gastá.
 Quan l'hora dels Aplechs sia acabada,
 vull di á Trias que tinch una pensada:
 Que als Círcols s'organisin conferencies
 explicant y cantant les excelencies
 de nostra Comunió;
 que al mon no hi ha pas res tan pur y bó.
 Y quan el poble n'estigui empapat,
 aridarà el Desterrat
 y li dirá que vingui desseguida
 tornarnos la pau, l'honra y la vida.
 Que aixó sigui ab fervor,
 demana á Déu el vostre servidor.

FREDERICH RODERICH.

maneijen y coneixen el castellá perfecte y ele-
 gantment.

En fi, ho sentim.

Afortunadament, les 206 pessetes del premi,
 gracies al desprendiment del Sr. Saenz, han
 sigut destinades al Circol carlí de Madrid.

*

LA Comissió organísadora del Aplech de la Sa-
 lud, está composta d'individuus de les Joven-
 tuts carlines de Olot, Girona y Banyolas. Aquesta
 Comissió treballa activament, y no duptém que
 en aquest hermós Santuari de Sant Feliu de
 Pallarols hi acudirá una gran gentada.

Decididament tindrà lloch aquest Aplech el dia
 30 del present Agost.

Els liberals no volen caldo, y nosaltres els en
 darém 7 tasses.

*

A Badalona, á Sans, á Sant Martí, á Granollers,
 á Girona, á Tarragona, á Manresa, á Vich, á
 centpobles més, s'han celebrat festes solemnes
 pera festejar el Sant del Príncep.

No les detallém porque no acabariem may.

El carlisme, segons els lliberals, és mort; pero
 és un mort que camina, que'is fa una pór horrible,
 com si fos viu.

Es un mort capás de clavar mormes, y de
 felshi mal, si no fan bondat.

Que vigilin donchs; que és un mort que's fum
 del qui'l vetlla.

*

LEGEIXO:
 «El carlisme és una llegenda pera ésser con-
 tada á la vora del foc».

Y el republicanisme de «El Poble Catalá» és un
 quiento para entretenir badochs.

*

A tenor de les facultats conferides al Quefe
 Delegat de la Comunió carlina á Espanya y
 prévia aprobació de Don Carles, s'ha designat
 secretari de la Quefatura-delegada á don Lloréns
 Saenz, diputat á Corts, y tesorero de la mateixa
 á don Celestí de Alcocer, també diputat á Corts.

*

LA «Gaceta» ha publicat els detalls ab que po-
 den distingirse els duros llegitims, y ille-
 gitims que ara el Banch d'Espanya canviarà.

Si ho he entés, que'm pelin.

Els detalls que dona son tan difusos, que ni'ls
 empleats del Banch tocarán bola.

Ja veureu com, dintre de poch, haurán de re-
 cullir totes les monedes: de 5 y de 2 pessetes.

*

ELS periódichs del trust ja saben de qui par-
 lar: del separatisme de Biscaya.

Ara la gent del Nort paga la patenta.

Y el «Guernikako» serà sabatejat com aquí ho
 foren «Els Segadors».

Que prenguin paciència y s'espavilin, com no-
 saltres férem.

*

TENINT en compte que en diferentes regions
 s'están fent treballs pera la celebració d'
 «Aplechs» durant aquest istiu, el Quefe-Delegat
 ha disposat que'l gran Mitin nacional carlí pro-
 jectat pera la primera quinzena del próxim Sep-
 tembre, s'aplaci fins á nova ordre.

Ho notifiqúem als nostres amichs que havien
 resolt ja anarhi.

*

ALLÓ del Blok de les esquerres que en Moret
 y en Canalejas volien pera les próximes
 eleccions municipals, se'n ha anat al patarri.

Els republicans y socialistes s'han adonat del
 joch dels lliberals dinástichs y han dit: *Ne-
 quaquam.*

Han fet bé d'engegarlos á passeig.

*

EN el mitin anticlerical celebrat á Madrid fa
 poch dies, se va llegir una carta d'en Cos-
 ta, dela que en copiém aquests paragrafs que va-
 len un Perú:

«Todo lo que ha quedado de ese relativo repu-
 blicanismo es la fachada semejante á aquellas
 mentirosas botellas que se ven en las despensas
 pobres, con lujosas etiquetas de Jerez ó de Málaga,
 de Burdeos ó de Champagne, pero que dentro no
 contienen sino aire, ó á lo sumo vino de peleón
 de 30 céntimos litro. Ahora, hasta la fachada se
 va desconchando. No bien ha sonado el rompan
 filas, esos apacibles ciudadanos, feroces revolu-

cionarios de aprensión, han vuelto á jugar á los
 adjetivos que tanto gusto dieron antes de 1903,
 echándose los unos á otros, como armas arrojadi-
 zas, á la cabeza, para mayor honra y gloria de la
 dinastía. El ansia de las jefaturas se ha tornado
 frenesí; ya no aguardamos á que nos proclamen:
 nos proclamamos á nosotros mismos. Sólo los in-
 felices mantienen integro y sin mezcla el tesoro
 de su fe; sólo ellos piensan en otra cosa que la
 olla. El trágico adoquín se ha convertido en ba-
 rricada de cacerolas.

Tengo que repetirlo: pretender hacer una Na-
 ción con tales ingredientes, con la actual masa
 acéfala, con los actuales políticos de una y otra
 banda, es tanto como querer batir el hierro con
 martillos de corcho. No se puede servir á un tiem-
 po á dos señores; para amar al pueblo, para amar
 á la Nación con amor práctico y de verdad, habia
 que aborrecer á los culpables y á sus continua-
 dores y hechuras; aborrecerlos con un odio casi
 religioso hasta la muerte; no parlamentar ni con-
 temporizar con ellos, no formar bloque con ellos
 para nada, hacerles la cruz, quitarlos, cuando
 menos, de delante. Por desgracia, hemos nacido
 los españoles palomitas sin hiel, y eso cabalmente,
 hiel, mucha hiel, es lo que ha hecho falta para
 que la República fuese instaurada, para que Es-
 paña fuese redimida, para que los españoles fué-
 semos dignos de seguir viviendo en la Historia.

Después de esto, ¿á qué insistir? ¿Quién vol-
 verá á preguntar, como no sea algún «isidro»
 escapado de Beocia, si lo que ha dejado de ha-
 cerse en los setenta y dos años transcurridos desde
 1836, se hará en alguno de los setenta y dos años
 siguientes á la fecha de hoy? No, señores; no se
 hará ni eso ni otra cosa alguna; y si me equivo-
 case y se hiciese, que yo no lo vea, porque habrá
 sido por mano de extranjerios.»

Aquest deu ser republicá per casualitat. Diu
 unes coses molt ben dites.

Y els seus borregos les aplaudeixen, potser
 sense enténdreles.

*

SEMBLA que ab la recullida de duros sevillanos
 ó illegítims, hi haurá grossos conflictes. El
 Banch no voldrá admetre al cambi duros llegítims,
 que'l públich reputa sevillanos per tota la llar-
 gada.

Y se armará la gorda.

Nada. Que algú ja creu que'l Govern no tindrà
 més remey que adoptar una de les solucions del
 diputat senyor Llosas, qu'es home que coneix
 l'assumpto: crear bitllets de 5 y 10 pessetes, ab
 caràcter transitori.

O aixó, creant nova moneda de plata infalsifi-
 cable, es á dir, ben feta, ó hi haurá duros sevilla-
 nos per «omnia secula...»

En Llosas estigué encertat, com ho está sem-
 pre que parla.

*

DIES passats en Canalejas va dir, en una in-
 terviú tinguda ab un periodista, lo que ara
 vostres van á llegir:

«Lo que es preciso reconocer y alabar es la fe
 que pone el pueblo catalán en sus actitudes poli-
 ticas. Eso que es, en parte, obra de los jefes del
 movimiento, se debe muy principalmente á la
 psicología sentimental de aquel pueblo. Repito
 que con un pueblo así es posible entenderse, por-
 que no disimula lo que desea y lo gestiona con
 fogosa constancia...»

¡Qué t'en deuen fer de por els catalans quan
 parlas ara d'aquesta manera!

Qui no vol creure al pare, ha de creure la pell
 de cabra—diu un adagi.

Y en Canalejas, abans de fernes justicia als
 catalans, l'hem hagut d'apallissar al Congrés
 quatre ó cinch vegades.

*

EL banquet que, en celebració de la festa del
 nostre Príncep, tingué lloch en el Centre
 Tradicionalista de Sans, fou molt concorregut,
 haventhi assistit algunes senyores y senyoretetes.
 Va presidirlo el Sr. Viza, qui va fer el discurs,
 també, en la vetllada.

Ens han dit que la seva Banda de Cornetes
 assistirá al aplech de la Salut el dia 30 del cor-
 rrent.

*

PER no haver rebut l'extracte del discurs del
 Sr. Bilbao, fins la próxima setmana no res-
 senyarém la festa dels carlins valencians.

Tip. Lit. Fiol y C. Passatge Sant Joseph.—Barcelona

L'aplechs

EL Certamen del Himne nacional carlí ha
 quedat novament desert. Cap de les compo-
 sicions rebudes reuneixen els requisits indispen-
 sables pera figurar com Himne nacional de nostra
 Comunió.
 Nosaltres no vóm concórrehi per dos motius.
 Primer, porque ab un espay de menys d'un més,
 vam compondre 7 himnes y 16 altres compo-
 sicions poétiques, pera altres tantes societats y
 periódichs que'ns ho havien demanat: estavem de
 versos fins al cim. Segon, per modestia: petulan-
 cia'ns semblava concorre á un certamen hont
 podien y debien concórrehi poetes castellans, que

CAMÍ DE BELLMUNT - EL PADRONET